

تاریخ آزمون : ۱۴۰۲/۱۰/۲۵ ساعت شروع آزمون: ۸ صبح مدت زمان پاسخگویی : ۸۰ دقیقه تعداد صفحه : ۳ تعداد سوال : ۲۹	اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان رضوی اداره آموزش و پرورش شهرستان قوچان دبیرستان : غیر انتفاعی راهیان نور <div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 50px; margin: 0 auto;"></div> مهر آموزشگاه :	سؤالات درس : علوم و فنون ۳ نام : ..... نام خانوادگی : ..... پایه: دوازدهم رشته: علوم انسانی نوبت : اول (دی ماه) ۱۴۰۳-۱۴۰۲
---	---	--

بارم	تاریخ ادبیات : (۲ نمره)
۱/۲۵	۱ واژه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. «نشاط اصفهانی از نظر (غزل سرایی - قصیده سرایی) در بین هم روزگاران خود تا حدی کم نظیر است»
۱/۵	۲ در جملات زیر، کدام واژه از نظر تاریخ ادبیات نادرست است آن را بیابید و اصلاح کنید. پیش از انقلاب مشروطه، نویسندگان ایرانی، نوشتن رمان (داستان کوتاه) به مفهوم امروزی را از طریق ترجمه رمان های تاریخی غربی آغاز کردند.
۱/۲۵	۳ عبارت زیر ، چه کسی را معرفی می کند؟ « در شعر وی اگرچه اندیشه های نوگرایانه وجود دارد، ولی جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی او، مانع از آن می شود که در ردیف شاعران آزادی خواه مشروطه قرار گیرد »
۱/۵	۴ در جاهای خالی واژه های مناسب بنویسید. الف) اولین کسی که در ایران به نوشتن ..... پرداخت، میرزا آقا تبریزی بود ب) فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته، به ویژه ..... و سعدی بود
۱/۵	۵ نام صاحب هریک از آثار زیر را بنویسید. الف) سه تابلوی مریم: ب) تاریخ تطور نظم فارسی:
	سبک شناسی: (۲ نمره)
۱/۲۵	۱ جای خالی را با عبارت مناسب پر کنید. در دوره بازگشت و بیداری ، ..... عمومیت یافت و به عنوان زبان برنده نهضت در اختیار روزنامه ها قرار گرفت.
۱/۲۵	۲ در بیت زیر کاربرد واژه مشخص شده، جزء کدام سطح از سبک شعر (فکری، زبانی، ادبی)، در دوره بازگشت و بیداری است؟ «گشت ایران جمله ویران حیف حیف گلخن شد این گلستان حیف حیف»
۱/۵	۳ جاهای خالی را با نام مناسب کامل کنید. الف) در عصر بیداری، قالب های کم کاربرد یا نوین مثل ..... و چهارپاره زمینه را برای ظهور شعر نو فراهم کرد. ب) مفهوم آزادی در شعر عصر بیداری، مترادف با مفهوم ..... غربی است.
۱/۵	۴ کدام ضعف تکنیکی در اغلب داستان های دوران مشروطه ، به چشم می خورد؟
۱/۲۵	۵ کدام گزینه بیانگر «سطح زبانی» شعر در قرن های دوازدهم و سیزدهم است؟ الف) نگرش شاعران و نویسندگان از کلی نگری و ذهنیت گرایی به جزئی نگری و عینیت گرایی تغییر کرد ب) بسیاری از واژه های نو و فرنگی از جمله واژه ها و اصطلاحات انگلیسی، روسی، فرانسوی و ترکی وارد شعر شد
	موسیقی شعر: (۶ نمره)
۱/۵	۱ در کدام یک از واژگان بیت زیر، مصوّت بلند «ی» ، همواره کوتاه است؟ دی زمانی به تکلف بر سعدی بنشست فتنه بنشست چو پر خاست قیامت پر خاست
۱/۵	۲ « شاعر در مصرع اوّل بیت زیر، کدام «واو» را «مصوّت بلند» به حساب نیاورده است؟ من و تو غافلیم و ماه و خورشید بر این گردون گردان نیست غافل

۷۵/	برای هریک از بیت های زیر، یکی از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید. (همسان دولختی - همسان تک لختی - ناهمسان)	۳
	الف) سر به گریبان خواب، از چه فرو برده ای؟ ب) چشم مست یار شد مخمور و مدهوشیم ما ج) بوی گل و بانگ مرغ برخاست	بر قد روشن دلان، جامه بریده است صبح باده از جوش نشاط افتاد و در جوشیم ما هنگام نشاط و روز صحراست
۱۵/	کدام یک از واژگان زیر با واژه «کوهسار» هم وزن است؟	۴
	الف) کوهکن ب) زادسرو پ) بی بها ت) مسلمانی	
۷۵/	نشانه های هجایی کدام گزینه را می توان به دوگونه، جدا و سازماندهی کرد؟ وزن هر دو گونه آن را بنویسید.	۵
	الف) مستی به نخست باده سخت است ب) اگر چه حُسن فروشان به جلوه آمده اند	افتادن نافتاده سخت است کسی به حُسن و ملاحه به یار ما نرسد
۱۵/	با توجه به بیت «مرا روی تو محراب است در شهر مسلمانان وگر جنگ مغول باشد نگردانی ز محرابم» به سوالات پاسخ دهید.	۶
	الف) چندبار اختیار حذف همزه استفاده شده است؟ ب) تغییر کمیت مصوت ها در کدام هجاها دیده می شود؟	
۱۵/	در کدام بیت، مصوت بلند «و» در کلمه «آهو» کوتاه تلفظ می شود؟	۷
	الف) چون نرود در پی صاحب کمند ب) رمیدن در سواد صیدگاه دل نمی باشد	آهوی بیچاره به گردن اسیر تو صحرای دگر بنما که من آهوی او گردم
۲	با توجه به بیت «از بوی تو در تاب شود آهوی مشکین / گر باز کنند از شکن زلف تو تابی» به پرسش ها پاسخ دهید.	۸
	الف) بیت را تقطیع هجایی کنید. ب) نشانه های هجایی آن را بگذارید. ج) اختیارات شاعری آن را مشخص کنید. (سه مورد) د) وزن آن را به دست آورید.	
زیبایی شناسی : (۶ نمره)		
۱	در بیت زیر، آرایه «تضمین» را مشخص کنید؛ حافظ از شعر کدام شاعر، تضمین کرده است؟	۱
	خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی	
۱۵/	شاعر در کدام بیت، توانسته یک مفهوم بلند را در سخنی کوتاه بگنجاند؟	۲
	الف) این مه که چون منیژه لب چاه می نشست ب) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی	گریان به تازیانه افراسیاب رفت من از آن روز که در بند توام، آزادم
۱	«تلمیح» بیت زیر را در یک سطر توضیح دهید.	۳
	گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد	
۱۵/	در بیت «افروختن و سوختن و جامه دریدن الف) نوع «لف و نشر» چیست؟ ب) واژه «سوختن» به کدام واژه، در مصراع دوم مربوط است؟	۴
		پروانه ز من، شمع ز من، گل ز من آموخت»
۱	برای هر یک از ابیات زیر، آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.	۵
	الف) هر کاو نظری دارد با یار کمان ابرو ب) یار بی پرده از در و دیوار	باید که سپر باشد پیش همه پیکان ها (تلمیح - مراعات نظیر) در تجلی است یا اولی الابصار (تضمین - تلمیح)
۱	کدام یک از عبارات های زیر درست و کدام نادرست است؟ الف) در نمونه زیر:	۶
	مه من نقاب بگشا ز جمال کبریایی شده انتظارم از حد، چه شود ز در آیی؟	که بتان فروگذارند اساس خودنمایی « ز دو دیده خون فشام ز غمت شب جدایی

	<p>چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی « هاتف اصفهانی بیتی از غزل عطار نیشابوری را تضمین کرده است. در نمونه زیر:</p> <p>چه زنم چو نای هر دم ز نوای شوق او دم؟ که لسان غیب، خوش تر بنوازد این نوا را «همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی به پیام آشنایی، بنوازد آشنا را» شهریار در اثنای غزلش، بیتی را از حافظ تضمین کرده است.</p> <p>درست ☐ نادرست ☐</p>	
۷	<p>در کدام بیت، شاعر با تعامل واژه ها، دست به زیبایی آفرینی زده است؟ الف) بهر این فرمود رحمان ای پسر «کل یوم هو فی شأن» ای پسر ب) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود ز جان شستم از برای آزادی</p>	۱۵
۸	<p>در عبارت زیر، هدف «سعدی» از تضمین حدیث، چه بوده است؟ درویش بی معرفت نیارآمد تا فقرش به کفر انجامد؛ «کاد الفقر أن یكون کفراً»</p>	۱۵
	<p>نقد و تحلیل نظم و نثر (۴نمره)</p>	
۱	<p>با توجه به شعر زیر از فرخی یزدی، به پرسش ها پاسخ دهید. در دفتر زمانه فند نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کسی که فکر جامعه را محترم نداشت با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت</p> <p>الف) مفهوم کنایی «نام از قلم افتادن» در بیت اول چیست؟ ب) در بیت دوم، واژه «جامعه» کدام آرایه را ایجاد کرده است؟ ج) یک ویژگی «ادبی» در بیت سوم بیابید. د) ابیات را از نظر سطح فکری بررسی کنید.</p>	۲۵ ۲۵ ۱۵ ۱۵
۲	<p>با توجه به متن زیر به سوالات پاسخ دهید گریه را به مستی بهانه کردم شکوه ها ز دست زمانه کردم آستین چو از چشم برگرفتم سیل خون به دامان روانه کردم از چه روی چو ارغنون ننالم از جفایت ای چرخ دون ننالم چون نگریم ز درد و چون ننالم دزد را چون محرم به خانه کردم؟ الف) سروده بالا کدام عرصه هنری «عارف قزوینی» است؟ ب) در بیت دوم کدام آرایه های ادبی وجود دارد؟ (۲ مورد)</p>	۱۵ ۱۵
۳	<p>شعر زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید: من نمازم را وقتی می خوانم / که اذانش را باد گفته باشد / سر گلدسته سرو / من نمازم را پی تکبیره الاحرام علف می خوانم پی قد قامت موج / ... الف) درونمایه منظومه بالا چیست؟ ب) یک اضافه تشبیهی و یک اضافه استعاری در این سروده بیابید و بنویسید.</p>	۱۵ ۱

همیشه سبز باشید.

ردیف	راهنمای تصحیح سؤالات	نمره																																																												
تاریخ ادبیات: (۲ نمره)																																																														
۱	غزل سرایی ۲۵ /	۲۵ /																																																												
۲	کوتاه ۲۵ ← بلند ۲۵ /	۱۵ /																																																												
۳	ایرج میرزا ۲۵ /	۲۵ /																																																												
۴	الف) نمایشنامه ۲۵ / ب) مسعود سعد ۲۵ /	۱۵ /																																																												
۵	نام صاحب هریک از آثار زیر را بنویسید. الف) میرزاده عشقی ۲۵ / ب) محمد تقی بهار ۲۵ /	۱۵ /																																																												
سبک شناسی: (۲ نمره)																																																														
۱	شعر ۲۵ /	۲۵ /																																																												
۲	سطح زبانی ۲۵ /	۲۵ /																																																												
۳	الف) مستزاد ۲۵ / ب) دموکراسی ۲۵ /	۱۵ /																																																												
۴	حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه های داستان و سخن گفتن او با خواننده.	۱۵ /																																																												
۵	ب) بسیاری از واژه های نو و فرنگی از جمله واژه ها و اصطلاحات انگلیسی، روسی، فرانسوی و ترکی وارد شعر شد ۲۵ /	۲۵ /																																																												
موسیقی شعر: (۶ نمره)																																																														
۱	قیامت ۱۵ /	۱۵ /																																																												
۲	آخرین «او» ۱۵ /	۱۵ /																																																												
۳	الف) همسان دولختی ۲۵ / ب) همسان تک پایه ای ۲۵ / ج) ناهمسان ۲۵ /	۲۵ /																																																												
۴	ب) زادسرو ۱۵ /	۱۵ /																																																												
۵	الف) مستی به نخست باده سخت است وزن اول: مفعول مفاعیلن مفاعیلن (فعولن) ۲۵ / افتادن نافتاده سخت است وزن دوم: مستفعل فاعلات فع لن ۲۵ /	۲۵ /																																																												
۶	الف) یک بار ب) هجای ۴ و ۱۲ مصراع اول و هجای ۴ مصراع دوم	۱۵ /																																																												
۷	الف) چون نرود در پی صاحب کمند آهوی بیچاره به گردن اسیر ۲۵ /	۱۵ /																																																												
۲	<table border="1"> <tr> <td>از</td> <td>بو</td> <td>ی</td> <td>ت</td> <td>در</td> <td>تا</td> <td>ب</td> <td>ش</td> <td>ود</td> <td>آ</td> <td>هو</td> <td>ی</td> <td>مش</td> <td>کین</td> <td>۲۵ /</td> </tr> <tr> <td>—</td> <td>—</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>—</td> <td>~~U~~</td> <td>۲۵ /</td> </tr> <tr> <td>گر</td> <td>با</td> <td>ز</td> <td>ک</td> <td>نن</td> <td>دز</td> <td>ش</td> <td>ک</td> <td>ن</td> <td>زل</td> <td>ف</td> <td>ت</td> <td>تا</td> <td>بی</td> <td>۲۵ /</td> </tr> <tr> <td>—</td> <td>—</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>~~U~~</td> <td>—</td> <td>U</td> <td>U</td> <td>—</td> <td>—</td> <td>۲۵ /</td> </tr> </table>	از	بو	ی	ت	در	تا	ب	ش	ود	آ	هو	ی	مش	کین	۲۵ /	—	—	U	U	—	—	U	U	—	—	U	U	—	~~U~~	۲۵ /	گر	با	ز	ک	نن	دز	ش	ک	ن	زل	ف	ت	تا	بی	۲۵ /	—	—	U	U	—	—	U	U	~~U~~	—	U	U	—	—	۲۵ /	۸
از	بو	ی	ت	در	تا	ب	ش	ود	آ	هو	ی	مش	کین	۲۵ /																																																
—	—	U	U	—	—	U	U	—	—	U	U	—	~~U~~	۲۵ /																																																
گر	با	ز	ک	نن	دز	ش	ک	ن	زل	ف	ت	تا	بی	۲۵ /																																																
—	—	U	U	—	—	U	U	~~U~~	—	U	U	—	—	۲۵ /																																																

	مستفعل مستفعل مستفعل مستف یا مفعول مفاعیل مفاعیل مفاعی (فعولن) ۲۵ /	
	۱) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند (هجای ۱۱ مصراع اول) ۲۵ /	
	۲) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (هجای ۹ مصراع دوم) ۲۵ /	
	۳) حذف همزه (هجای ۶ مصراع دوم) ۲۵ /	
	زیبایی شناسی : (۶ نمره)	
۱	بوی جوی مولیان آید همی ۵ / رودکی ۵ /	
۲	الف) این مه که چون منیژه لب چاه می نشست گریان به تازیانه افراسیاب رفت ۵ /	
۳	داستان بردار کردن «حسین بن منصور حلاج» به جرم برملا کردن حقایق الهی و بیان سخن «أنا الحق» ۱	
۴	الف) نامرتب یا مشوش ۲۵ / ب) پروانه ۲۵ /	
۵	الف) مراعات نظیر ۵ / ب) تلمیح ۵ /	
۶	الف) نادرست ۵ / ب) درست ۵ /	
۷	ب) آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی دست خود ز جان شستم از برای آزادی ۵ /	
۸	او با استفاده از این حدیث به بهترین شکل، ارتباط بین کفر و فقر را نشان داده است. ۵ /	
	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۱	الف) فراموش شدن ۲۵ / ب) مجاز ۲۵ / پ) کاربرد آرایه لف و نشر، کنایه و واج آرایه ۵ / ت) تاثیر صاحبان قلم بر جامعه / ارزشمندی فکر و نظر مردم / توصیه به قناعت و خوش باشی / ثروت دلیل آرامش نیست. ۵ /	
۲	الف) تصنیف سازی ۵ / ب) کنایه / اغراق / تشبیه (۲ مورد) ۵ /	
۳	الف) همه موجودات، خدا را می ستایند ۵ / ب) اضافه تشبیهی: گلدسته سرو ۵ / اضافه استعاری: تکبیره الاحرام علف ۵ /	